

Te Peretitenira'a No Porinetia farani

PIHA PUTURA'A PARAU 'API Mahana toru 6 nō mē 2020

Te mau Fa'aotira'a a te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'aterehau

Tauiraa faaueraa mana nō te 17 'ō eperera 2020 nō ni'a 'i te faatanoraa 'i te mau hororaa tivira 'e ti'araa mana a te hau

Nā te pu'etau 'ōpanipaniraa 'i tapûpû ai te 'ohipa 'a te taata, mai te mau piha 'ohipa 'a te hau, nō te auraroraa 'i te area faataahia 'e te faatureraa 'i roto 'e rave rahi piha 'ohipa, 'ua faa-au te faaueraa mana nō te 17 'ō eperera 2020 'i nehenehe a'e 'ia faanuu 'e tae roa 'i te hoperaa te pu'etau 'ōpanipaniraa.

Teie râ, hou te hoperaa 'te pu'etau nei 'i Porinetia, 'ua tîtauhia te mau piha 'ohipa 'a te hau 'ia hamata rii-au-noa te 'ohipa, 'ia rave râ 'i te mau râve'a pâruru ato'a 'e vai nei, 'e te mau faaueraa faataime 'i te area faaho'iraa 'ohipa faahepohia 'i te hau 'ia 'iriti mai te 18 'ō mēnei.

Nō te reira, te tâato'araa 'ō te mau faaotiraa, te mau faa-au-raa 'e te mau 'iritiraa mana'o 'â te hau faarirohia 'ei 'ohipa ôti 'i roto 'i te 'ôti'a mau mai te peu 'ua ravehia 'i roto 'i te area taime faataahia nō te rave, 'e haamata 'i te 18 'ō mē nei.

Parau faati'a nō te poro'i 'i te tiare tâpû nō te 'ôro'a 'ô te mau māmâ

'ia au 'i te hi'oraa e'ita te tiare 'ô te fenua nei 'e rava'i nō te 'ôro'a 'ô te mau māmâ 2020.

Nō te pāhono 'i te mau aniraa 'a te feiâ tôro'a hoo tiare, 'ua faaoti te 'Apooraahau ê 'iriti 'i te poro'iraa tiare tâpû, tei ni'a 'i te rahiraa 15 885 tiare tâpû.

Poroi'raa fanau'a moa 'ôfaa nō 2020

Nō 2019, 'ua tai'o te Faatereraa 'o te 'ohipa faaapu 'e 233 890 moa 'ôfaa 'i ni'a 'ia Porinetia nei. Tai'ohia 113 faapu moa, 'e rave rahi 'ô râtou tei te mau motu Tuamotu Maareva.

'I 2018, tai'ohia 4 312 700 huero 'i roaa mai, 'ua topa 13% 'i 2018. Teie toparaa, nō te 'ore te faa'âpîraa moa 'ôfaa, 'ô tei tûpa'ihia nō te ma'i salmonellose, te tahi nō te faanuuraahia ia te poro'iraa moa 'ôfaa 'i 2019.

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

'I muri mai 'i te mau hi'opo'araa 'a te tōmite nō teie 'āmaa 'imiraa, 'ua faaoti te 'Apooraahau 'e 'iriti 'i te poro'iraa moa 'ōfaa 'i ni'a 'i te tai'o 'e 302 989 fanau'a, te pāhono ato'a ra teie faaotiraa 'i te mau faaamuraa 'āpî, 'aore râ faarahiraa 'i te faaamuraa moa 'ōfaa fāriihia 'e te Piha 'a te hau nō te 'imiraa faufaa.

Amoraa ferēti nō te utaraa 'i te mau ve'a nene'ihia 'i Tahiti nō te mau motu

'Ua haamana te 'Apooraahau 'i te faa'ohiparaa ture Fenua nō te 2 'ō eperera 2020 nō ni'a 'i te tauturu ferēti ve'a 'e hāponohia nei 'i roto 'i te mau motu, te mau ve'a nene'ihia 'i Tahiti.

Tei ni'a 'i te faito 'e 36 mirioni 'i te matahiti nō teie tapura 'ohipa, te auraa mau 'ō teie faaotiraa, 'ia 'aifaito te târifa 'e te hoo 'i Tahiti nei, 'e 'ia fāna'o ato'a tō te mau motu 'i te tai'oraa parau 'āpî.

Te fāriiraa râtere nō māti 2020

'Ua vauvau te Faaterehau 'ō te Fāriiraa Râtere 'i mua 'i te 'Apooraahau 'i te mau numera nō te 'ava'e māti 2020, fatupuhia 'e teie ma'i Covid-19.

'I muri a'e, te tâpiri araaahia te mau 'ōti'a maoti te ma'i pee Covid-19 'ua fifi roa te tereraa râtere 'i ni'a 'i te faito 60% te toparaa 'i māti 2020.

'I māti 2020 te 'ōpaniraahia te mau pahi uta râtere 'ia tapae mai, te faatereraahia te 'ōpanipariraa taata, te faaearaa te tere 'ō Air Tahiti 'i roto 'i te mau motu, te mouraa te mau tere mai te ara mai 'a te mau taiete manureva 'e te faaho'i araaahia te mau râtere 'i roto 'i tō râtou fenua.

'Ua fifi te tâato'araa 'o te mau fare fārii râtere 'i ni'a 'i te 'aanoraa 'ō Porinetia : 60% te toparaa râtere taoto hotera, 53% te toparaa nō te tahi atu ê 'e 58% nō te râtere pahi. Te rahi roa 'ō te mahana parahihia mai 'e râtou 16,3.

Mai te 'ōmuaraa matahiti, 37 000 râtere tei parahi mai 'ia 'amuuhia 'e 522 000 ru'i tei ta'otohia mai 'e nuuraa tei nao'a 14,3 mahana.

'Ia hi'ohia nau 'ava'e 12, mai eperera 2019 'e māti 2020, tei te tai'o 223 135 râtere 0,5% ia te maraaraa 'ia faa-au-hia 'e 'i 'eperera 2018 'e māti 2019.

'I māti 2020, 7 491 râtere tomo mai te ahua manureva, 11 193 hau 'ia faa-au-hia 'i māti 2019. 79% 'ō râtou 'ua ta'oto mai 'i ni'a 'i te fenua.

'Ua mou tâ'ue te râtere horo moana 'i te 11 'ō māti : 1 600 râtou (3 800 'i māti).

'I māti 2020, te 'āfaraa 'ō te râtere nō Marite mai. 22% 'e 14% nō Farani 'e Eropa mai. Nō Pātītifa noa nei 'e 7% ê 'e 3% nō Asia mai ia.

'I māti 2020, 'ua iti mai te faito fāriihia 'e Porinetia 'ia faa-au-hia 'e māti 2019 (-14 000). 'Ia mou noa te tere manureva 'i te ara 'e 'i roto 'i te mau motu 'e taupûpû ato'a ihoâ ia 'ō 'eperera.

Tauturu moni nâ te taatiraa « Entre deux mondes »

‘Ua fârii te ‘Apooraahau ‘e faataa ‘e 800 000 toata nô te faatere ‘i te tarena ‘ohipa 2020, ‘a te taatiraa « Entre deux mondes ».

Mai tō na faati‘araahia mai, te hâpa‘o nei teie taatiraa ‘i te mau tamarii fifi ‘ia parauparau, ‘e ma‘i varavara ‘i te ‘itehia ‘i te fenua nei.

Te fâ ‘a teie taatiraa ‘o te parahiraa ia ‘i roto roa ‘i te mau ‘utuafare ‘i te roaraa ‘i te pu‘etau rapaauraa, te pae ‘ô te haapiiraa ‘e tōtiare ‘o te mau tamarii, te ‘âpeeraa ‘i teie mau tamarii ‘i roto ‘i tâ râtou mau ‘ôpuaraa.

Faito faahepohia nô te mau faa‘ohiparaa pâruru aho

Nô te ū ‘i te vairaa nei ‘ô te ma‘i Covid-19, ‘ua haamana te ‘Apooraahau ‘i te faaotiraa ‘e haapâpû ra ‘i te faito faahepohia nô te mau pâruru aho nô te utuuturaa ma‘i ‘e te haapâpû ato‘araa ‘e pâruru mau anei ihoâ ‘ô ia ‘i te feiâ utuutu ma‘i. ‘inaha ‘e mea faufaa ‘iâ arahia ‘i ni‘a ‘i te mau poro‘iraa ‘e te tapihooraa ‘i teie mau pâruru.

Nô teie mau pâruru ma‘i mai te pâruru taote tâpû anei, pâruru FFP anei tei ‘âpaparaa tauihaa pâruru taata tata‘itahi.

Nô pâpûraa ‘ô maita‘i teie mau pâruru ‘e tapihoohia nei, faahepohia te feiâ poro‘i ‘iâ auraro ‘i te mau faatureraa. ‘Ia mau ‘ia râtou parau ti‘a mau ‘e, te parau haapapa nô roto mai ‘i te piha ‘e titito nei ‘i te faito ti‘a. nô te mau pâruru FFP2 nô te mau taoete rapaau ma‘i, ‘e anihia taa‘ê atu te ‘i te parau ti‘a haamanahia ‘e te hô‘ê piha mana nô te mau pâruru aho FFP2 titirohia CE.

Tapihooraa pâruru aho hâmani ‘ahu noa hoohia ‘i roto ‘i te mau fare râau

‘Ua haamana te ‘Apooraahau ‘i te hô‘ê faaotiraa ‘e faaô ra ‘i teie huru pâruru ‘i roto ‘i te ‘âpaparaa tauihaa ‘e nehenehe ‘e hoohia ‘i roto ‘i te mau fare hoo râau, ‘e mau pâruru taata tata‘itahi noa e‘ere ho‘i ‘i te pâruru faahia roa atu.

Nâ roto ‘i te haamâmâraahia mai te ‘ôpanipaniraa, ‘e mea faufaa ‘i te huiraatira ‘iâ ‘oomo ‘i te pâruru aho. Nô reira, te hâmaniraa ‘i teie huru pâruru, te faa‘ohiparaa, ‘e te tapihooraa ‘i roto ‘i te mau faretoa ato‘a teie huru pâruru aho.

‘I roto noa ‘i teie faanahoraa, ‘e fârii nei teie faaotiraa mana ‘iâ tapihoo ato‘a te mau fare râau nô te pâhono ‘i te mau aniraa ‘e rave rahi ‘e te rauraa ‘ô te huru hâmaniraa, ‘ahu noa anei. Nâ mua a‘e nei ‘ô te pâruru nâ te mau taote tâpû te fariihia, te mau fare râau, ‘iâ hoo, ‘i teie raa nei fârii ato‘ahia râtou ‘iâ tapihoo ‘i teie mau pâruru aho FFP2.

Tauraa ‘i te târena matahiti haapiiraa 2019-2020 nô te mau haapiiraa a te hau ‘e tâ te tivira ‘e te mau CJA te mau fare haapiiraa tuârua a te hau ‘e tâ te tivira ‘i Porinetia farani

Nâ roto ‘i te faaotiraa lana ‘a te ‘Apooraahau nô te 1 ‘ô ‘eperera nei, ‘ua ‘ôpanihia mai na mai te 6 ‘ô ‘eperera, te tâato‘araa ‘ô te mau haapiiraa ‘e CJA tahua hô‘ê ‘e te tahua piti ‘a te hau ‘e tâ te tivira ‘i Porinetia nei. Faaotiraa ravehia nô teie ‘ôpanipaniraa huiraatira ‘i mua ‘i te Covid-19, faaotiraa ravehia ‘e te T^mitera teitei.

Présidence de la Polynésie Française

Service de la communication

communication@presidence.pf – 40 47 20 00

'i teie mahana, 'ua mou te tereraa 'ô teie ma'i Covid-19, 'e 'ua haamâmâhia mai te 'ôpanipaniraa 'i ni'a 'iâ Porinetia nei. Nâ roto 'i teie vairaa nei, mai mônirê 20 'ô 'eperera, 'ua matara te mau fare haapiiraa 'i Raromata'i, Tuhaapae, Tuamotu, Maareva 'e Nuuhiva. Nô ni'a mata'i, 'e matara te mau fare haapiiraa 'i te mônirê 18 'ô mê.

Nô te faa'ôhie 'i te tereraa 'o teie mau haapiiraa, 'e nô te faatu'atiraa 'i te faaearaa haapiiraa 'a te tua tahi, 'ua faaotihia 'e tau'i 'i te târena haapiiraa 2019-2020 'ô tei haamauhia mai na 'i te 28 'o titema 2016 'e 'ua faanuuhia mai hô'ê hepetoma te faaearaa haapiiraa 'ô mê nô te tuhaa 1. Te tauraa faaâuhia te faaearaa haapiiraa nô mê nô te mau pihahi 'o te tuhaa 1 'i te mahana maa 9 nô mê (eiaha râ 'i te mahana maa 16 nô mê faahou) 'e hope tauâ pu'etau faafaeraa 'i te tâpati 17 'o mê (eiaha râ 'i te tâpati 24 'o mê faahou).

-0-0-0-0-0-